

OUTCOMES ASSESSMENT IN CANCER - MEASURES, METHODS, AND APPLICATIONS LIPSCOMB, J., GOTAY, C. C. (EDS.)

Cambridge, Cambridge University Press 2005
662 str., 40 obr., 64 tab., cena 90,- GBP. ISBN 0-521-83890-8

Knihy obsahuje 28 kapitol rozdělených do osmi sekcí: kvalita života nemocných se zhoubnými nádory, posuzování kvality života během léčby, posuzování kvality života během života s rakovinou, měření zkušeností a potřeb nemocných a ošetřujících osob, metodologické úvahy při aplikacích výsledků výzkumu, moderní psychometrické teorie ve výzkumu výsledků léčby, posuzování ekonomického dopadu rakoviny, výzkum a jeho strategie. Temata vyžádaných sdělení připojených v závěru knihy: minulost, přítomnost a budoucnost výsledků výzkumu, charakteristiky výsledků měření zdravotního stavu ve 21. století, použití kognitivní dotazovací metody, perspektiva výzkumu výsledků v onkologii z hlediska farmakologického výzkumu. Na tvorbě díla spolupracovalo třicet odborníků z pracovišť v USA, autorský kolektiv poslední vyzvané kapitoly zahrnuje 23 expertů z farmaceutických firem. V textu knihy se pro kvalitu života vztahující se ke zdraví používá zkratka HRQOL (health-related quality of life).

Kapitoly v první sekci jsou věnovány definicím a pojmovým modelům kvality života, obecným nástrojům hodnocení zdravotního stavu pacientů se zhoubnými nádory a úloze preferenčních opatření na podporu výzkumu rakoviny. Existují dvě hlavní skupiny preferenčních metod: přímé, při nichž je přímo pacient dotazován na hodnoty zdravotního stavu a nepřímé postupy, jež se zakládají na stupnici (skóre) hypotetických pre-

ferencí (tzv. multiatributní přístup). Obě tyto skupiny metod jsou zvláště důležité při studiu pacientů s nádory prsu, prostaty, plic a kolorektálním karcinomem; zatím jsou však podceňovány. Hodnocení HRQOL u těchto čtyřech onemocnění je probíráno ve druhé sekci.

Kapitoly ve třetí sekci se zabývají krátkodobými výsledky chemoprevence, testování genetické susceptibilitě a screeningových intervencí, hodnocení kvality života osob přežívajících onemocněním rakovinou a HRQOL na konci života.

Kapitoly ve čtvrté sekci se zaměřují na kritický přehled literatury o zprávách pacientů a hodnocení interpersonálních vztahů jako indikátorů péče o pacienty, doporučení k výzkumu potřeb pacientů a hodnocení subjektivního dopadu péče o pacienty na rodinné příslušníky.

Temata některých kapitol: hodnocení klinických trialů a statistické zpracování (pátá sekce), podstupnice a sumární stupnice HRQOL (šestá sekce), analýza efektivity a nákladů (sedmá sekce) a souhrn výsledků pracovní skupiny pro měření výsledků týkajících se rakoviny (osmá sekce). Text je doprovázen četnými rozsáhlými tabulkami a schémata

Skutečnost, že rakovina se každý rok dotýká miliónů lidí na celém světě, se odráží nejen ve statistikách úmrtnosti, ale také na závažných důsledcích na HRQOL, ekonomiku a zdraví pacientů a jejich rodin. Právě o těchto obtížně měřitelných a hodnotitelných parametrech poskytuje kniha bohaté informace. Jak dokumentuje obsáhlá literatura za každou kapitolou, výsledky značného úsilí ve výzkumu uvedených dopadů zhoubných nádorů byly již do značné míry publikovány, editoři díla však soudí, že tato oblast je stále ještě relativně nová a otevírající další perspektivy hledání dokonalejších metod. Informace pro objednání knihy lze nalézt na internetové adrese//www.cambridge.org.

V. H.